

Előfizetési feltételek:

Vidékre postán vagy helyben házhoz (horvá) Egesz évre 10 frt. Fel évre 8 frt. Negyed évre 4 frt.

Egyen számú 6 krajczár.

Hirdetmények díja: -hasábos petítor egyszeri hirdetésnél 12, kétszerinél 10, háromszorinál 8 kr. A nyilvántartási díj 50 kr. Bélyegdíj külön 30 kr.

Hirdetmények elfogadását a kiadóhivatalon kívül egyedül Hansasztein és Vogler hirdetésfelvételi hivatalában Budapest: Dorottya-utca 5. sz. 1. em. Bécs: Wallischgasse 10. sz. Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, kalap-u. 15. sz. 1. em. A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőséghez intézendő. — Bérmentetlen levelek csak ismertektől fogadtnak el. — Keziratok nem adatnak vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint (Ker. tész József könyvnyomdai irodája) hova a lap anyag részét illető közlemények (előfizetési pénzek, hirdetések kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, ápril 20.

Az országgyűlés szombaton kezdvén megnyári ülészakát, Bittó miniszterelnök egy hosszú beszédben adta elő a már kész törvényjavaslatok sorozatát és a legközelebb előterjesztendő választási törvényjavaslatról kijelenté, hogy olyannak tekinté azt a kormány, melyet mulhatlanul még ezen ülészak alatt tárgyalatni kíván.

A miniszterelnök ugyan ez alkalommal előadá azon elveket is, melyek a törvényjavaslatban kifejezve vannak. Mielőtt ezeknek előadása és megbeszélésébe bocsátkoznánk, megelégedésünket fejezzük ki a fölött, hogy a miniszterium az új választási törvény szükségességétől áthatva, annak mielőbbi megalkotását „mulhatlanul” tiúnteti föl.

A törvényjavaslat, mint jóval ezelőtt mi is jelentettük, nem szerves törvény, hanem csak is novella lesz, mely az 1848. évi V. t. cz.-nek szabatosítását célozza. És pedig szabatosítani kívánja az említett törvényeziknek a választási qualificatiókra vonatkozó intézkedéseit, hogy az abban megkivánt vagyoneérték vagy jövedelem egyenlő elvek alapján constatatassék mindenütt kizárásával minden lehető félremagyarázásnak, de úgy, hogy ezáltal a választási alap meg ne szoríttassék, se pedig ki ne tágíttassék. Ezen elv teljesen megegyezik az e lapok hasábjain egy ízben kifejezett kívánságunkkal, mely szerint a suffrage universel behozatala az eddigi censusnak fölemelése helyett az eddigi census föntartását, mint követendő közéletet ajánlottuk. A választó-képesség eddigi alapjának föntartása és magának a választó-képességnek egyenlő elvek alapján leendő meghatározása bizonyára megnyugvást fog kelteni úgy a választó-közönségnél, mint a pártoknál, kivéve azon kis töredéket, mely a politikai jogoknak az eddiginél nagyobb kiterjesztését, általános szavazati jogot behozni kívánna, de figyelmen kívül hagyja műveltségi állapotainkat és a porletariatust, mely vagyoni és biztos jövedelem nélkül élvén, államfölfogatási eszmékre lenne hajlandó, mint pl. Franciaországban, hol a választó joggal bíró „crapule” a higgadtabb és hazafiasb választó-közönségnek törekvéseit már nem egy ízben megghusította. De nemcsak e szempontból helyeseljük az eddigi censushoz való ragaszkodást, hanem azért is, mivel annak megszorításával eddig tetleg gyakorolt jogoktól foszthatnák meg a közönség egyrésze, ami kétségnélkül sem igazságos, sem méltányos nem lenne.

A kormány második elve az állandó választói lajstromok készítésére vonatkozik. E lajstromok egyszerűsítik a választási előmunkálatokat, több biztosítékot nyújtanak a választóknak cselekvő választási képességük iránt és miután nem egy választásra, sem egy országgyűlési tartama, hanem az évek hosszú sorára készíttetnek, kevesebb visszaélés is fog összeállításuknál elkövetetni. Idejárul még az is, hogy az állandó lajstromok javítása évről-évre történhetik, és pedig anélkül, hogy a kedélyeket fölingerelné, az egész ország lakosságát mozgásba hozná és a cselekvő választási képesség iránt támasztott reclamatiók, avagy föllebezések által az illetékes központi bizottmány, avagy a kirendelt magasabb fórumot minden választási lajstrom után tulságos sok munkával elhalmozná, melynek elintézésékor a nagyhalmaz miatt föltehető, hogy elhamarkodott végzések is hozatnak.

Ezzel kapcsolatban fölemlitjük a kormány-nak abbéli szándékát, mely szerint a választási qualificatiók iránt támadt vitás kérdéseknek elintézését a bíróságokra akarja átruházni. Ezekre nézve, a „P. N.” értesítése szerint a kir. curia lesz illetékes, tehát nem-politikai hatóság.

Ezen új föllebezési forumnak kimondásával, az a nélkül is roppant munkával elhalmozott kuria még nagyobb teherrel fog terheltetni. Ki-

váncsiak vagyunk tehát tudni, hogy a választási jogalap meghatározásánál becslés alá eső tárgyak avagy megbízható okmányok fognak-e alapul szolgálni. Csak ez utóbbi esetben tartjuk a fölsőbb bíróság eljárását gyakorlatilag könnyen kivihetőnek. Különbön politikai jogok megbírálásánál a bíróságokról több függetlenséget és részrehajlatlanságot tételezünk föl, mint az eddigi gyakorlat szerint illetékes miniszteriumról, melynek feje a többségből vétetvén és annak támogatása mellett állván fön, bizonyára saját pártjának előnyeit nem fogja figyelmen kívül hagyni.

A választási novella ezenkívül még az eddiginél célirányosb választási eljárást és a választásnál elkövetett kihágások és visszaélések ellen szigorú intézkedéseket tartalmaz.

A czélszerűbb választási procedura és a visszaélések elleni intézkedések szükségességét bizonyítanunk felesleges; aki figyelemmel kísérte az eddigi választási campagneokat, eléggé tapasztalhatta a törvénynek e részbeni elégtelenségét, eléggé óhajtotta, miszerint a törvényhozás czélszerű törvényekkel gátot vessen a demoralizatiót, verekedéseket, vérontást előidéző jelentekek, határt szabjon a tullahajtott korteskedésnek, mely lázas izgatottságra hozta az egész országot és roppant zajával felzavarta a békés és hasznos munkával foglalkozó polgárokat, anyagi romlását idézte elő e jelölteknek és tág ajtókat nyitott a korteseknek képviselőikhez minden féle protectio igénybevételére.

Az itt röviden commentált elveket minél gyakorlatiabban alkalmazva látni szeretnők a törvényjavaslatban, melynek szövegét még nem ismerjük.

Az elvekkal nagyobb részt egyetértünk, és egyetérteni fog az egész közvélemény. Hisszük, hogy általánosságban úgy elfogadják fogadni a pártok azon nehány tulzottnak kivételével, kik a suffrage universel tetleges behozataláról álmodoznak. Szapáry gr. javaslata mindenestre megérdemli, hogy szerencsésebb legyen, mint Tóth Vilmosé, kinek census-fölemelési szándoka az országban visszatetszést, a parlamentben pedig példátlan stricke-ot idézett elő.

— A delegatiók ünnepélyes fogadtatása a fölsége, a király által következöleg fog végbemenni: A fogadtatásra kitüzött órában a delegatiók tagjai a királyi várpalota felső négyszögében levő nagy fogadó-terem második előszobájában gyűlnek össze. Mihelyt mindnyájan megjelentek, a fogadó-terembe vezetettek, hol a kirótrón előtt félkörben föllállnak. A fogadó-teremben már megelőzőleg gyűltek össze a közös miniszterek, a miniszterelnök, ugyszintén a es. kir. főkamara, m. kir. testőrsereg kapitánya, a fölsége föhadsegéde. Most a főkamaras jelentést tesz a fölségének. A fölsége a főkamaras kíséretében a fogadó-terembe lép s a trónszék előtt a lépesözetre áll. A főkamaras- a testörkapitány és a föhadsegéd a trón mellett szokásos helyeikre állnak; a közös miniszterek és a miniszterelnök a lépesözet mellett balról foglalnak állást; a magyar királyi főajtonálló pedig és a szolgálaton levő szárnysegéd az ajtónál visszamaradnak. A delegatio elnöke erre beszédet intéz a császári és apostoli kir. fölségéhez, ki arra válaszolni méltóztatik. A fölsége válasza után a miniszterelnök a delegatio egyes tagjait mutatja. Ezután a fölsége kegyesen elbocsátja a delegatiót és belső szobáiba visszavonul.

— A magyar delegatio tagjai tegnap délben 12 órakor előleges értekezletet tartottak a képviselőházban, melyről a következő tudósítást vesszük:

Zsedényi fölszólítására Károlyi György gróf elfoglalván mint korelnök az elnöki széket, mindenekelőtt a delegatio elnökségére történt meg a kijelölés. Elnökké Gorove István, alelnökké idösb Szögyényi László, jegyzökké Bujanovich Sándor, Pallavicini Ede ögróf és Széll Kálmán, háznagygyá Zichy F. Viktor gróf jelöltettek ki. Az albizottságok kérdése kerülvén szönyegre, indítvány tetetett, az utóbbi delegatio, alkalmával megpendített javaslat értelmében, melyet Eber tett, hogy az eddigi szokásos eljárás helyett csak egy albizottság választassék. Eddigélle ugyanis az egész delegatio négy albizottságra, ugymint: hadügyi, tengerészeti, pénz- és külügyi albizottságokra oszlott, nem tekintve gazdasági és napló-bíró albizottságokat. Ezuttal idösb Szögyényi László

főkamarásmester azt indítványozá, hogy csak egy 21-es nagy albizottság alakíttassék, mely valamennyi ügyet tárgyalván, a plenumnak referálja Keglevich István gr., ezt azon módosítással támogatta, hogy a 21-es bizottság küldjön ki azután később albizottságokat. Zsedényi az eddigi szokásos eljárást védte, mi végre el is fogadtatott. A vitában többen vettek részt pro et contra, ezek közül megemlitjük Falk Miksát, ki az albizottsági tárgyalásoknak mennyire a tanácskozások természeté engedi, az eddiginél nagyobb nyilvánosságot kívánt. Végül a bizottságok tagjainak kijelölése is megtörtévnén, az értekezlet eloszlott.

A kijelölt bizottsági tagok névsora a következők:

Külügyi bizottságba: Dániel Ernő, Dessewffy Aurel, Falk Miksa, Haynald Lajos, Károlyi Sándor gr., Keglevich Béla gr., ifju Pejachevich László gr., Péchi Manó gr., ifj. Szögyényi László, Tombor Iván, Zichy Viktor gr.

Pénzügyi bizottságba: Bittó Kálmán, Horn Ede, Mrazovics Mrazovich Mátyás, Pankovich István, Prileszky Tádé, Rudics József, idösb Szögyényi László gróf, Wodianer Albert báró, Zichy Nándor gróf, Zsedényi Ede.

Tengerészeti bizottságba: Karácsonyi Guidó gr., Károlyi György gr., Kemény Gábor báró, Lécsay Lajos, Szentpály Jenő, Toszt Gyula, Batthányi Ferencz gr., Voncina Iván.

Hadügyi bizottságba: Andrassy Aladár gr., Bánó József, Beöthy Ákos, Bujanovich Sándor, Dömahidy Ferencz, Döry Lajos br., Ermszt Sándor, Eber Nándor, Gyürky Abraham gr., Házmán Ferencz, Hollán Ernő, Horváth Boldizsár, Horváth Lajos, Horváth Mirkó, Keglevich István gr., Majthényi László br., Muzslay Sándor, Paczoly János, Pallavicini Ede ögr., Pap Lajos, Pólya József, Pulszky Ágost, Szapáry István gr., Széll Kálmán, Ürményi Miksa, Wahrmann Mór, Wächter Frigges, Wodianer Béla, Hunyady Pál gr., Zichy-Ferraris Viktor gr.

Gazdasági bizottságba: Kemény Gábor br., Wodianer Albert br., Zichy-Ferraris Viktor gr.

Naplóbíró albizottságba: Bittó Kálmán, Tombor Iván, Károlyi Sándor gr., Rudics József br., Pólya József, Szapáry István gr.

A közös budget 1875-re. A közös kormány következőkben állapítja meg a közös budgetet. A rendes szükséglet 103.180.608 frt, a rendkívüli 8.286.034 frt és a közösen fedezendő összes szükséglet tesz 111.466.642 forintot.

Ebből levonva: a határvám-jövedék bevételeit, melyek a kezelési költségek általánosság és fogyasztási adó visszatérésének levonása után 15.500.000 frtra előirányozták, marad 95.966.642 frt összes szükséglet, mely összegből a magyar kincstár terhére egyelőre levonandó 2 százalék 1.919.332 frt 84 kr és a 94.047.309 frt 16 kr maradványból a törvény értelmében a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok által fedezendő 70 százalék 65.833.116 frt 41 kr és a magyar korona országai által fedezendő 30 százalék 28.214.192 forint 75 krajczárt tesz.

Az ezen előirányzatban engedélyezett ezimek és egyes tételek között átruházás nem gyakoroltathatik.

Ha az előirányzatban fedezetként felvett tételek valamelyike a valóságban nagyobb vagy kisebbnek mutatkoznék, mint előirányoztatott — a közös pénztárból fedezendő összegek és tehát az illető járulékok is ennek megfelelőleg alábbszállítatni vagy nagyobbíttatni fognak.

Az 1875. évi költségvetésre nézve megállapítatik, hogy a bevételek és kiadások az engedélyezett és a költségvetésbe felvett összegben 1876-ik évi junius utolsó napjáig számoltathatnak el.

Ezen idő letelte után az 1875-re évre engedélyezett hitel megszüntnek tekintetik.

Bécsben, 1874-ik év ápril havában. A közös miniszterium: Andrassy s. k. Kuhn tábornag s. k. Holzgethan s. k.

— **A közös hadügyminiszter** fölszólítá, hogy az osztrák, mint magyar kormányt, hogy küldötteket küldjenek azon commissióba, mely e hó 20-án a hadsereg fölszerelése tárgyában beküldött offtereket fogja fölnyitni.

— **A baloldali kör** tegnap esti értekezletén a közjegyzőségrol fészoló törvényjavaslat képezte a tanácskozás tárgyát. Az egylet a javaslatot általánosságban elfogadja: a különvéleményeket pedig, melyeket Matolay, Perczel és Toszt nyújtottak be, elveté.

— **Az országos ellenzéki népgyűlés** Budapesten, május 18-án fog megtartatni. Eddigélle mintegy hatvan vidéki kör és egylet tudósította a hetes bizottságot, hogy képviselőket fog küldeni.

Hansasztein

— A „N. fr. Presse“ tegnap számban a következő budapesti táviratot olvassuk:

Trefort közoktatási min. mint Ghyczy pénzügyi tanácsadója volt Bécsben, ahol a szintén akkor ott időzött kölcsön-consortium képviselőivel folytatott tárgyalások oly módon fejezték be, hogy a ma (szombaton) este 7 órakor tartandó min. tanácsban erről jelentést lehetett tennie. Egyelőre a 150 milliónyi kölcsön második felének csak egy része vétetik föl.

A „P. N.“ úgy értesül, hogy a 150 millió kölcsön első felének egy részlete sincs még értékesítve s arról, hogy a második felére vonatkozó tárgyalások is befejeztettek volna: nincs semmi tudomásunk. A min. tanácskozások legfőbb tárgyát, idézett lapjárunk hírei szerint, a romániai vasúti csatlakozás kérdése képezte. A kölcsön-consortium képviselője: Hansemann ur jelenleg Bécsben időzik, hol Weninger urral van értekezlete, kit holnap várnak haza Budapestre.

— **Ó folségének a pápához intézett leveléről** Rauscher bíró lapja, a „Volksfreund“ a következő közlést tartalmazza:

Rómából ép most vett híreink szerint, a császárnak ó szentségéhez intézett levele valóban gyöngéd és szeretetteljes modorban van írva. Ó folsége bevallja ugyan, hogy a hitfelekezet törvényeket szentesítenie kell, mert ez a parlament kijelentett akarata; e szavakhoz azonban oly biztosításokat csatol, melyek ez esemény keserűségét enyhítik. Ó szentségére e levél enyhítő és kedvező benyomást tett.

— **A panszláv szellemű gymnasiumok feloszlátására** egy fölratot határozott Zólyom megye ápril 15-ki közgyűléséből a miniszteriumhoz intézetni.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése ápril 20-án.

Elnök Perczel Béla két kérvényt mutat be. Br. Sennyey Pál betegség végett 6 heti szabadságot kér és nyer. Dr. Pólit Mihály bemutatja megbízó levelét. (Pancsova.)

Elnök figyelmezteti a házat, hogy több képviselő lemondása folytán a különféle bizottságokban több hely ürült meg, a választások a szombati ülés napirendjére tüzetnek.

Több képviselő kérvényt nyújt be. Az igazoló-bizottság részéről Ghyczy Kálmán és Péchy Tamás a 30 nap főtartása mellett igazoltnak nyilvánítatik.

Szende Béla honvédelmi miniszter törvényjavaslatot nyújt be a Budán építendő honvédelmi miniszterium palotájának építése tárgyában.

Szapáry Gyula gr. belügyminiszter, a miniszterelnök nevében bemutatja az ó folsége által szentesített: erdélyi katonai kórházak 1873. és 1874. évi bérlet többlet fedezéséről, és a méter-mérték behozataláról szóló törvényjavaslatokat.

Ezután a ház ápril havi költségvetése lett észrevétel nélkül elfogadva.

Következett a napirend fő tárgya: a közjegyzőkről szóló törvényjavaslat.

Előadó: **Toszt Gyula** röviden indokolja a központi bizottság álláspontját a főkérdésre nézve a kényszerre, azt mondja, hogy a bizottság inkább az intézmény irányában kifejlődő bizalomtól várja az eredményt, mint attól ha a kényszer decretátumnak.

Dulovics Ernő sok ismeretet tanúsító módon szól a tárgyhöz s előadja a törvényjavaslat hiányait, ó attól tart, hogy egy mint a végrehajtók intézményénél itt is, nem tökéletes fog alkotni, minek azután az a következménye, hogy az intézmény rosznak mutatkozik.

Szónok a hagyatékai, árva, és telekkönyvi ügyekben a kényszer mellett van, sőt minden nem-pores bírói ügyet a közjegyzőre kívánna ruházni.

Maday Sándor hasonló értelemben beszél, különös súlyt fektet arra, hogy oly hatáskör adassék a közjegyzőnek, mely ezen állásnak tekintélyt is kölcsönöz, több helyes észrevételt tesz az ügyvédi kar állására nézve, melynek hiányait a nagy számnak és csekély tekintélynek tulajdonítja azért, hiányzik az esprit de corps, melyet szónok hevében, vagy elfogultságában, nem akarjuk kutatni, ismételve corps d' esprit-nek nevez.

Lázár Ádám ezen javaslatot sem fogadhatja el, ó ugyan elismeri az intézmény helyes voltát rendezett viszonyok között, de nálunk időelőttinek tartja és nem akar új költségeket róni a közönségre.

Csemeghi Károly nem szokott szerencsés lenni felszólásaiban, s nevezetesen védelme többnyire olyan, hogy minisztere bátran felkiálthatná: isten, ments meg barátiót!

Ma sem volt jó napja, mert argumentációja egyenesen oda vezetett, hogy a közjegyzői intézmény helyes alkalmazhatóságára oly sok mindenfélét kellene megváltoztatni, hogy nem lehet egyebet tenni mint: egy csonka törvénnyel megelégedni, végre kételyeit fejezte ki a felett: meglesznek e kellő számban a szükséges egyének, és vonatkozással bírói szervezetünkre azt mondá, hogy a nagy számú bíróság mindég rosz.

Várady Gábor elfogadja a javaslatot, a kényszer ellen nyilatkozik, de nem annyira a javaslatról szól ha nem inkább csudálkozásának ad kifejezést a felett, hogy a kormány ily javaslatot, mely nem sürgős, tárgyalat a házzal akkor midőn az ország a parlamenttől egész más dolgot vár, ezen eljárást a tolfosztással hasonlítja össze.

Pulszki Ágost sok mindenfélét beszél az előbbi és a mostani irányról, igen érthetően azt fejezi ki, hogy **Horváth Boldizsár** elveit a ház nem osztja s azokat a mennyiben eddigi intézkedésekben lefektetvük meg kívánja változtatni, — ó a közjegyzői intézményt is ezekhez számítja és a javaslatot el nem fogadja.

Ezután igen heves támadást intéz **Csemeghi** ellen, azt mondván többek közt, hogy eddig soha sem ellenezte a bírák számának szaporítását.

Csemeghi Károly, aki a ház nagy derültségére, már az ifju Pulszky beszéde alatt a mellette ülő öreg Pulszki-

val a gesticulatio után itélve össze veszett, személyes kérdésben kér szót. S ámbár szerényen megjegyzi, hogy mivel ember nem szeret magáról beszélni, elmondja mit tett és mit irt.

Pulszky Ágost replikált pár szóval, mire az incidens véget ért, meg kell ez alkalommal jegyeznünk, hogy nagyon különösnek tartjuk **Csemeghi** urnak azon már többször tapasztalt pretensióját, hogy semmi ellenvetést vagy személyes támadást nem képes tisztességesen elűrni.

Kapp Gusztáv rövid szavakkal kijelenti, hogy a javaslatot el nem fogadja, indoka úgy látszik az, hogy e javaslat a jegyzői okmányoknak magyar nyelven szerkesztését rendeli.

Eötvös Károly igen helyesen szól az intézmény és a kényszer mellett, ügyesen polemizál **Lázárral**, **Váradyval** és **Csemeghivel**, a ház nagy figyelemmel kísérte szónok előadását és azt meg is éljenzte, különösen föltűnt azon nyilatkozata, hogy reményli és tudni véli, hogy **Csemeghi** nézete nem az igazságügyminiszterium nézete.

Horánszky Nándor a kényszer ellen nyilatkozik, ó azt találja, hogy nemcsak abban hibáztunk, hogy keveset tettünk, de abban is, hogy amit tettünk, roszul tettük. Nem a theoria szerint kell törvényeket alkotni, de az élet szerint.

Ó a kényszert kivihetetlennek, nagy veszélyekkel összekötöttnek itéli.

Matolay Etele **Várady** nézetéhez csatlakozik és polemizál **Eötvös** ellen.

Horn Ede nem osztja **Várady** nézetét; a kormány-nak időre van szüksége, hogy a fontos javaslatokat készítse el, addig jobb, ha a ház dolgozik, mintha semmit sem tenne.

Különböben nem tartja a javaslatot oly jelentéktelennek, sőt attól, ha a kényszer kimondatik, viszonyaink nagy javulását várja, mert elő fogja mozdítani a bizalmat.

Régi hiba, hogy csak nagy, óriási dolgokat akarunk teljesíteni s nem ügyelünk azon apróbb kérdésekre, melyek együttvéve képezik a civilisatiót.

Pauler igazságügyminiszter kíván szólni, az elnök azonban alkalmasint tekintettel a 2 órára kitűzött delegationalis ülésre fél 2kor berekeszti az ülést.

Szóra nem volt följegyezve senki, s így az általános vita be lenne fejezve, ha csak a miniszter szavai holnap föl nem ébresztik a beszédvágyat.

Holnap 10 órakor ülés.

A delegatiók ülése.

Budapesten ápril 20.

Osztrák delegatio.

Ma délben 12 órakor nyitott meg az osztrák delegatio.

Burg br. korelnök által, valamennyi közös miniszter jelenlétében.

Elnökké: **Dr. Rechbauer**, alelnökké: **Potoczky gr.** jegyzőkké: **Külbeck br., dr., Schaffer** és **Schöfel** választottak.

Miután Andrassy gr. a költségvetési előirányzatot, az 1871 és 1872-ik évi zárszámadásokat, a hadügyminiszternek a tavalyi delegatio határozataira adott választát és az 1872-iki póthitelre vonatkozó javaslatot előterjesztette, a különböző bizottságok választására került a sor. E bizottságok zárt ülésben megalakulván, előadók-vá választottak a külügyi bizottságba: **Richter**, tengerészeti: **dr. Weber**, zárszámadási bizottságba: **Coronini gr.** legfőbb számszéki bizottságba: **Grebner**, hadügyibe: **Demel**, **Giskra** és **Gross**.

Magyar delegatio.

A magyar delegatio ma d. u. 2 órakor a közös miniszterek jelenlétében **Károlyi György gr.** korelnöklete alatt tartotta első ülését.

Elnökké: **Gorove István**, alelnökké: **id. Szögyényi-Marich László**, jegyzőkké: **Bujanovics Sándor**, **Székely Kálmán** és **Palla vicini Ede** örgróf-választottak.

Andrassy Gyula gr. ugyanazon előterjesztéseket tette, mint az osztrák delegatióban.

Ezt követte a bizottságok választása. A bizottságok még nem alakultak meg. Előadókát valószínűleg a mult delegatio előadói fognak megválasztani **Kemény Gábor br.** kivételével, ki — mint az „Ung. Corr.“ hallja, — nem lenne többé hajlandó a tengerészeti költségvetés előadását magára vállalni.

A IX-es albizottság jelentése a 21-es bizottsághoz.

(Vége.)

Ezen alapon számítva tehát és érintetlenül hagyva a jelenlegi pénzkészleteket, mint olyanokat, melyeknek állandóan meg kell maradni a 76²/₄ millió kölcsön rendelkezésre álló tőkén kívül az 1874-ik átmeneti év szükségleteinek fűdözétére még 20.000.000—22.000.000 firt szerzendő be.

Ehhez számítandó a január 1-ére készen tartandó szükséglet 16.000.000. Összesen 36—38.000.000 forintra lenne szükség.

Ezen összegeken kívül a melyeket be kell szerezni, hogy a háztartás rendezése megkezdethessék, számításba lenne veendő az albizottság által javaslatba hozott megtakarítások daczára is még 1875, 1876 és 1877 évekre fűnmaradó hiányok azon része, a mely gyümölcsöző beruházásokból származik.

Ezen hiányok: 1875-re 6.584.000 firt, 1876-ra 2.800.000 firt, 1877-re 3.300.000 firt. Összesen 12.684.000 forint.

Mindezen összegeket csak rendkívüli források által lehet fűdözni, és így elkerülhetlenné válik az, hogy ezen összegek hitel útján szerzessenek be.

A fűösszeg lenne: az 1874-ik év végeig 20.000.000 firt, 1875. év január 1-ig 16.000.000 firt, 1875—1877-ig beruházások 12.684.000 firt. Együtt 48.684.000 firt.

Ha ezen összegek kölcsön által fedeztetnek, a kö-

zelebbi évekre ennek kamatait 3 kétnegyed—400.000 firta számítva legrosszabb esetben: a kölcsön által fedezett beruházásokon kívül lenne a hiány 1875. 9.955.599, 1875. 3.208.210, 1877. 876.470; a kamatokat 4 millió forinttal számítva, rendes beruházásokra 1875. 6.584.000, 1876. 2.800.000, 1877. 3.300.000. Összesen: 16.539.599—6.008.210—4.176.470.

Ha tehát a beruházások kölcsönrel fedeztetnek: 1875. még 9.955.591, 1876. 3.208.210 és 1877. azonban már csak 876.470 forint hiányt mutatna föl az összes költségvetés, nem számítva azon összeget, mely a közös ügyek költségeinél annak útján eszközölhető megtakarításokból és a vámjövedelem szaporodása folytán javukra eshetik, és a hiányt mérsékelni fogja.

Ha a közös ügyeknél a vám jövedelem szaporodása és a közös költségeknél annak útján eszközölendő megtakarításokat néhány millióra tesszük és a beruházásokat kölcsön által tekintjük fedezteteknek, akkor az 1875-ik évi hiány és jelentékenyen lepadna; az 1876-ik évi hiány már többé nagnak nem lenne mondható, 1877-re pedig a hiány eltűnnék költségvetésünkben, sőt ha már 1877-re ezen ezimen nem gondolunk is levonni semmit, a hiány még ez esetben is oly jelentékeny, hogy ezen alapon 1877-ben elenyészetnek tekin lehet.

Megjegyzendő azonban, hogy a fentebb kimutatott hiányokba már az újabban felveendő kölcsönnek 4.000.000 firt évi kamatai s a földadó szabályozási költségek is beszámítanak, viszont a bevételek között az adó és bérhátralékokból összesen 5.000.000 forint van évenként felvéve, oly összeg, mely a későbbi években ha egészen el nem nyészik is mindenesetre csekélyebb mennyiségre fog leszállani.

Az 1874-ik év átmeneti szükségletei, az 1875—1877 évekre beruházásokból eredő pénzüri hiányai kölcsön útján fedeztetvén marad még az 1875-ik évi hiány fedezetlenül. Ennek adóemelés útján leendő fedezését az albizottság ezuttal nem hozza javaslatba.

Az országnak a mult évek nagy csapásai által okozott kedvezőtlen anyagi helyzete, azon tekintetek tartóztatják ettől az albizottságot, hogy az adózók egy részét hátralékok behajtása is nagy mértékben igénybe fogja venni, — és hogy a kijelölt újabb jövedelmi források útján habár ezek csak kisebb részükben képeznek is közvetlenül adófelelést még is több millió forint vétetik az adózóktól újra igénybe; mihez hozzájárul az is, hogy a törvényhatóságok azon célból, hogy kötelezettségeiket teljesíthessék, legnagyobb részt kénytelenek levén a nekik átengedett adószázalékon felül házi adót is kivetni, a terhek ezen uton való emelése az ország legnagyobb részében nem lesz elkerülhető.

Az országnak szüksége van arra, hogy a mult évek csapásai után anyagilag erősödjék és idő engedendő arra is, hogy a háztartás rendezésének érdekében most javasolt intézkedések az életbe átmenjenek.

Az albizottságot azonban ezeken fölül főleg azon szempont vezette, hogy az 1875-ik év előtt teljes bizottsággal alig lehetne eldönteni azon kérdést a közterheknek általában mily mérvű fokozása válik még szükséges, és ha igen állandó, vagy ideiglenes adóemelés vezet-e a célhoz? mert ezen kérdésnek meghatározása általában kell-e és mily mérvű adóemelés leginkább azon intézkedések eredményétől függ, amelyeket az albizottság javaslatba hozott.

Azon esetben ugyanis, ha a megtakarítások s az új jövedelmi források szempontjából javasolt intézkedések erőlyesen s gyorsan végrehajthatnak: azon pénzügyi eredmények, amelyeket az albizottság vár, be fognak következni, sőt vannak azok között némelyek, melyek talán nagyobb pénzügyi eredményeket is állíthatnak elő, ha részleteikben szerencsésen megoldatnak és sikeresen életbeléptetnek.

Igy különösen, hogy többet ne emlitsen az albizottság az államvasutak jövedelme fokozható s ha a vasutak helyesebb csoportosítása s ezzel kapcsolatban a tarifák szabályozása keresztülvitetik, a kamatbiztosítási összeg tetemesen lejjebb szállítható lesz.

Míg ellenben némely intézkedés részletes alkalmazása fogja csak megmutatni alaposan csakugyan várható-e abból azon pénzügyi eredmény, melyet az albizottság abból remél; ezenkívül támadnak oly kiadások és terhek, melyek ma még nem határozhatók meg, így ma még nem határozott meg, általában miben áll az engedély-okmányok értelmében az épített vasutaknál az állítólagos tul teljesítmények címén támasztott követelések kérdése, a melyekből esetleg újabb teher hárulhat az országra.

Mindezek folytán az albizottság a további teendőkre nézve a javaslatba hozott intézkedések eredményét kívánván bevárni, az 1875-dik évre megmaradt hiányának fűdözésére a közös aktívákban ránk eső részt és az állami előlegeket jelöli ki, a melyek az 1875-dik évben esetleg befolyhatnak.

A mennyiben pedig be nem folynának, miután a megkötendő kölcsön elkerülhetlenné vált, s ez oly módon lenne kötendő, hogy abból, főleg annak a pénzkészletek erősítésére szolgáló részéből lenne az 1875-re beruházásokon kívül fűnmaradó hiány is fűdözendő.

A fűveendő kölcsönnek azon célja lenne tehát, hogy ezzel a jelen helyzetből támadt bajok orvosoltasának.

Ezen kölcsön azonban az utolsó kölcsön legyen, melyet ily célból az ország fölvenni kénytelen.

Ezen kölcsönből mely valóságos értékben legalább 55 milliót tenne, fűdözendőknének:

1-ör Az 1874. évben és pedig annak első 7 hónapjaiban szükséges 20 millió firt.

2-or az 1875 dik évi január 1-re szükséges s ezen-tul minden évi januáriusra készletben tartandó 16 millió forint.

3-or A 75. 76. és 77. elodázhatlan beruházásokra szükséges 12 millió 684 ezer firt, összesen 48 millió 684 ezer firt.

A kölcsön fűnmaradó része, valamint a beruházásokra csak 1876. és 1877-ben szükséges összegek és így mintegy 15 millió a tartalék készlet erősítésére szolgáló-nának.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1874. április 18-án.

Gabona-árak.		Vámmászánkint		Részvények.		Adva Tartva		Adva Tartva		Adva Tartva		
Hang.	Befiz.	font	forint	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.	
83	7.70	7.85	315	Első magy. ált. biztosító-társaság	880	890	500	Első magyar serfőzde	395	400	92.75	93
85	7.95	8	200	Haza	—	—	—	Sertéshizláló	158	160	129	129.50
87	—	—	300	Pannonia	338	342	200	Athenaeum	246	248	205.25	206.75
89	7.95	8.05	100	Pesti bizt.	50	53	500	Pesti könyvnyomda	546	548	85	87
85	8.20	8.30	200	Hunnia	66	68	200	Egyesült magyar gőzhajó-társ.	7.50	8	32	32.50
87	—	—	300	Unio	180	185	500	Ganzféle vasöntőde	310	315	967	968
83	7.90	8	200	Pesti közuti vaspálya	283	284	200	Gschwindt-féle szeszgyár	208	210	525	526
85	8.15	8.25	200	Budai	110	112	200	Börgyár	78	80	206	207
87	—	—	200	Budai hegyipálya	58	60	200	Gyapjamosóda	100	102	2060	2065
83	8	8	80	Muniezipális hitelintézet	26.25	26.50	100	Sálgó-tarjani kőszénbánya	98	100	199	201
85	8.25	8.35	85	Angol-magyar bank	28.75	29	200	Schlick-féle vasöntőde	158	160	400	405
87	—	—	160	Magyar általános hitelbank	143	143.25	200	Sóskuti kőbánya	110	115	311.50	312
83	—	—	200	Francia-magyar bank	50	52	500	Első magyar szeszfinomító	150	155	225	225.50
85	—	—	100	Magyar általános földhitel-társ.	56.75	57	200	Alagut	79	80	144	146
			70	Pesti egyleti bank	36	36.25					94.75	95.25
			50	Takarék- és hitelgyűjtő	48.75	49					83.25	83.75
			50	Buda-ó-budai népbank	32.25	32.75					90.15	90.25
			100	Iparbank	49	50					84	84.50
			200	Budai kereskedelmi és iparbank	175	180					89	89
			500	Pesti kereskedelmi bank	740	745					82.75	83
			200	Pesti iparbank	375	380					82	82.50
			100	Budapesti kézművesbank	58	60	100	Lánchíd	83	84	136	136
			50	Hivatalnok hitelgyűjtő I. em.	47	48	150	Budapesti malom 6%	174	176	132	132.50
			80	Kisbirtokos hitelintézet	72.75	73					110.25	110.50
			100	Országos közp. takarékp. 5%	2370	2390					65.50	65.75
			1000	Pesti hazai	158	159						
			100	Budapesti fővárosi	49	51						
			100	Kőbányai takarékpénztár	53	54						
			100	Külvárosi tanácsközpénztár	36	38						
			40	Szentendrei takarékpénztár	40	42						
			60	Ujpesti takarékpénztár	35	40						
			500	Arpádmalom	37	40						
			500	Blumféle	270	275						
			500	Concordia	112	115						
			200	Erzsébet	140	141						
			160	Luzs	236	238						
			200	Molnár és sütők	790	795						
			500	Hengermalom	100	105						
			300	Victoria	635	640						
			100	Első budapesti	18	20						
			100	Budai gyárudvar	425	430						
			1000	Pannonia								

A vidék hölgyei
 gyakran zavarban vannak, midőn izlésük szerint akarnak öltözni s közvetlen környezetükben nem találva e czélnak megfelelő anyagokat, a fővárosból kívánják szükségleteiket fedezni, de e szándékról — megbízható czég ismeretének hiányában — az izlés, divat s anyagi előny rovására, többnyire kénytelenek lemondani. — Ezen kellemetlenség igen könnyen elkerülhető, ha a t. cz. vidéki hölgyek minden, a női toilette s a házi szükséglet körébe tartozó kelmét, vásznat, szövetet sat. bizalommal csak

Hamburger Adolf
 Budapest IV., uri-utca 1-ső szám alatti
hölgydivatáru-raktárából
 rendelnek meg.

Fennebbi czégem, fennállása óta folytonosan oda működött és működik, hogy azon hölgyeket, kiket lakhelyük távolsága a fővárosbani személyes bevásárlásban gátol, a legszigorúbb becsületesség s pontosság szemmel tartása, s a legmérsékeltébb árak mellett, ellássa mindazon szükségletekkel, melyeket a jó izlés s divat mindenütt megkövetel.

Vidéki t. cz. állandó vásárlóim ezekre menő száma eléggé tanuskodik arról, hogy ezen üzletirányának minden tekintetben kielégítően sikerül megfelelnem.

A t. hölgyek általános tájékozásul szolgáljon a következő kivonati

Á R J E G Y Z É K:

- Női ruhakelmék, legdúsabb választékban, rőfönkint 30, 40, 50 kr. — frt 1.
- Mosó-ruhakelmék, perkal- s batisztban rőfönkint 25, 30, 35—40 kr.
- Posztó-, flanel- és ripsz-gyapjukelmék, rőfönkint frt 1, 1.50, 2—2.50 kr.
- Selyemszövetek, tafota, Faille s Grosgrain, rőfönkint frt 1.50, 2, 2.50—3.
- Selyemgázir-, Illusion- s báli-ruha-szövetek, rőfönkint 60, 80 kr, frt 1—1.50.
- Pompadour Cachemirok, reggeli pongyolákra, rőfönkint 80 kr, frt 1—1.20.
- Angol bársonyok, feketék s színesek, rőfönkint frt 1, 1.50, 2—2.50.
- Selyembársonyok, minden színben, rőfönkint frt 3, 4, 5—10.
- Ruhaparketok, színesek s mintázottak, rőfönkint 30, 35, 40—50 kr.
- Gyászkelmek, lustre-, cachemir-, terno- stb. szövetekben, bármely árban.
- Lószőr-, berlini gyapju- s moir-alszoknyák, (juponok) darabonkint frt 3, 5, 6—8.
- Hölgykalapok, fejkötők s baslikok, darabonkint frt 3, 5, 8—10.
- Beduinok és burkolók, (legújabb divatezikk.) darabonkint frt 10, 12, 15—20.
- Nagy kendők, Longshawlok és Plaidok, darabonkint frt 6, 8, 10—15.
- Reczésekendők, berlini gyapjuból, darabonkint frt 2, 3, 4—5.
- Gyapjukendők, kiesinyek s félnagyok, darabonkint frt 1, 1.50, 2—3.
- Selyemkendők, minden színben, darabonkint frt 2, 2.50, 3—4.
- Echarpe-ok s brochekekendők, gyapju s selyemből, darabonkint 50, 80 kr, frt 1—2.
- Moll Fichu-k, esipkével vagy himzették, darabonkint frt 1, 1.50, 2—3.
- Agy- s asztalterítők, bármely szín- és minőségben, darabonkint frt 5, 6, 8—10.
- Nap- és eső-ernyők, nemkülönbön legyezők minden árban.
- Fonál- és sziléziai vásznak, 30 rőfösek, végenkint frt 8, 9, 10—12.
- Creas- és bőrvásznak, fehérítették, 30 rőfösek, végenkint frt 10, 12, 14—15.
- Rumburgi vásznak, legfinomabbak, 30 rőfösek, végenkint frt 15, 18—20.
- Irhoni és hollandi vásznak, 50 rőfösek, végenkint frt 20, 22, 25—30.
- Rumburgi vásznak, kezfónalból, 54 rőfösek, végenkint frt 25, 30, 40—50.
- Len- s patent-csinvatok, fehérek, 30 rőfösek, végenkint frt 10, 12—15.
- Czernakanavaszok, ágyneműekre, 30 rőfösek, végenkint frt 8, 10, 12—15.
- Nanking, ágyneműekre, sárga és fehér színű, rőfönkint 30, 40, 45—50 kr.
- Chiffonok, fehérneműekre, (1 vég körülbelül 70 rőf.) rőfönkint 25, 30, 35—40 kr.
- Lepedővásznak, 2, 4 és 6 szelések, rőfönkint frt 1, 1.20, 1.50—1.80 kr.
- Pikét és bordás parketok, fehérek, rőfönkint 40, 50, 60, 70 kr.
- Derekalj- s butor-csinvatok, színesek, rőfönkint 80 kr, frt 1, 1.20—1.50.
- Asztali- s kávéasztalok, színesek, minden nagyságban, darabonkint frt 3, 4, 5—6.
- Len asztal- és törülköző-kendők, tucatonkint frt 6, 8, 10—12.
- Csemege-asztalkendők, bármely színben, tucatonkint frt 2.50, 3—4.
- Csipkefüggönyök, páronkint frt 8, 10—15, rőfönkint 50, 75 kr, frt 1.
- Butor-ripszek és eretonok, színesek, rőfönkint 50, 80 kr, frt 1, 1.50—2.
- Mollak, orpé-lissék és tarlatánok, végenkint frt 4, 5, 6, 8—10.
- Organtínok, fehérek és színesek, végenkint frt 1, 1.20, 1.50, 2.
- Len-zsebkendők, fehérek és színesek, tucatonkint frt 2, 3, 4, 6—8.
- Füzderekak, hölgyek számára, deréköség szerint, darabonkint frt 3, 4, 5—6.

Fehérneműk, urak, hölgyek és gyermekek számára, a legjobb minőségben, dus választékban s rendkívül jutányos árakon.
Hölgyruhák, bármely kívánt kelméből, választékosan, haladéktalanul s legolcsóbban, a legújabb divat szerint készítettnek el.
 Megrendelések s bármilyen levélbeli megbízások, minden, habár út nem jegyzett czikkre, a legeszkélyebbtől a legmagasb értékűig, az árösszeg postai utávétele vagy előleges beküldése mellett — csomagolási díj felszámítása nélkül — a legnagyobb figyelemmel haladéktalanul eszközöltetnek.

Minden eshetőleg meg nem felelő áru visszavéttetik s legkészségesebben becsérlettetik.
 Levélbeli kívánatra minták, a rőfár s kelmeszélesség pontos megjelölésével, bárhova ingyen s bérmentve küldetnek.

Ingyenmellékletek adatnak:

- minden 10—25 frtig egy elegáns legyező,
- megrendeléshez 25—50 frtig egy berlini gyapjukendő,
- 50—100 frtig egy szép kelmeruha.
- aránylagos arangedményül.

